

Internetpeiling Melkvee Magazine toont aan: Meerderheid eens met

Ruim de helft van de Nederlandse melkveehouders (53,6 procent) is het er in meer of mindere mate mee eens dat in 2015 het huidige Nederlands melkquotum wordt afgeschaft. Een kleine 40 procent van de boeren is er met het opheffen helemaal of gedeeltelijk oneens. Dat blijkt uit een internetpeiling door Melkvee Magazine.

Het huidige melkquoteringssysteem verdwijnt op 1 april 2015. Het stelsel dat een eind moest maken aan de almaar stijgende boterberg en de uitdijende melkplas, heeft zijn doel bereikt. Bovendien past de productieregeling volgens een meerderheid van de Europese politiek niet meer in een tijd met toenemende internationale vrije handel en groeiende vraag naar zuivel.

De invoering van het melkquotum in 1984 stuitte aanvankelijk op veel weerstand bij veel melkveehouders. Maar achteraf gezien vindt een meerderheid van de boeren (56 procent) de invoering van het quotum toch positief. Dat blijkt uit een internetpeiling uitgevoerd door Melkvee Magazine. Uit het

onderzoek, waar 644 melkveehouders aan deelnamen, valt tevens op te maken dat 14 procent het melkquotum als negatief heeft ervaren. Ruim 5 procent van de deelnemers aan het onderzoek beschouwt het quotum als een beetje negatief, ruim 10 procent staat er neutraal tegenover terwijl een op de acht melkveehouders er achteraf gezien een beetje positief tegenover staat. Bijna drie op de vier boeren (73,5 procent) die lid zijn van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) vinden de invoering van het melkquotum vanuit historisch perspectief positief. Van LTO-leden vindt een kleine 54 procent de regeling een goede zaak en van de boeren die geen lid zijn van een

belangenorganisatie vindt ongeveer de helft (49 procent) de invoering voordelig voor de sector.

Verstokte tegenstanders van het melkquotum vinden overwegend dat het productiereguleringsstelsel de concurrentiepositie van de Nederlandse melkveehouderij heeft verzwakt, te veel geld heeft gekost en vooral stoppers heeft bevoordeeld, zo blijkt uit de reacties van de deelnemers aan het onderzoek. Voorstanders van het quotum vinden dat de melkprijs dankzij quotering goed op peil is gebleven waardoor bedrijven zich konden blijven ontwikkelen en dat overschotten zijn teruggebracht.

Afschaffen Nederlands melkquotum

Melkveehouders zijn verdeeld over het afschaffen van het melkquotum in 2015, zo laat de peiling (zie grafiek 1) zien. De grootste groep, ruim 53,6 procent, is het daar helemaal of gedeeltelijk mee eens dat de huidige productieregeling over twee jaar wordt beëindigd, terwijl 32 procent van de melkveehouders het daar faliekant of in mindere mate mee oneens is.

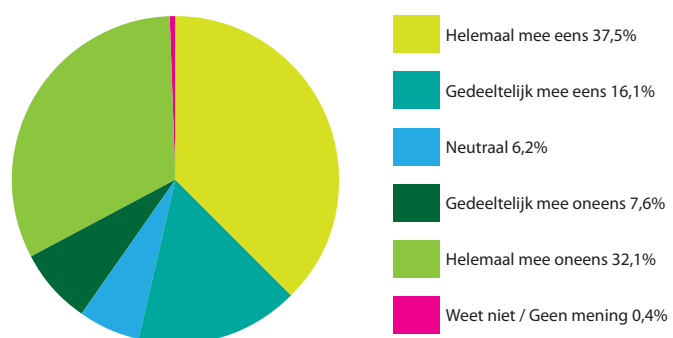
De voorstanders van het opheffen van het quotum hebben overwegend gemiddeld tot grote bedrijven (meer dan 50 melkkoeien), zijn doorgaans lid van LTO Nederland en typeren hun bedrijf als groeiend. 'Als het huidige systeem wordt voortgezet, dan wordt het rendement nog meer uitgehold', schrijft een Friese melkveehouder en LTO-lid die zijn bedrijf als groeiend omschrijft in zijn toelichting. 'Stoppende boeren worden rijk door de verkoop van melkquotum en de doorgaande boer moet zich hiervoor diep in de schulden steken en heeft hiermee een zeer laag rendement.' Een melkveehouder uit Noord-Brabant en eveneens LTO-lid schrijft in een reactie: 'Onze kostprijs loopt harder op dan we met schaalvergroten én quotering kunnen compenseren. Daarnaast blijkt de melkprijs ook met quotering volatiel te zijn.' 'Kosten van melkquotum passen niet meer in moderne melkveehouderij', vindt een melkveehouder uit Flevoland.

De groep van melkveehouders die juist voor het

handhaven van het quoteringssysteem zijn, zijn overwegend lid van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV). Ook melkveehouders met bedrijven tot 50 melkkoeien en boeren die hun bedrijf als stabiel of afbouwend omschrijven, zijn het niet eens met het afschaffen met de productieregeling. De meeste boeren geven aan dat ze vrezen dat het aanbod van melk na 2015 de vraag overstijgt met een lagere melkprijs als gevolg. 'Er is een Europese regulering voor melk nodig. Vrije markt voor landbouw werkt niet', vindt een NMV-lid uit Gelderland

die zijn bedrijf als groeiend typeert. Een NMV-lid uit Utrecht meldt: 'Het heeft geen zin om veel te gaan melken voor zeer waarschijnlijk een flutprijs.' Volgens het onderzoek is overigens niet elk lid van LTO Nederland per definitie voor afschaffing van het melkquotum en elk NMV-lid tegen. Ongeveer 30 procent van de LTO-leden is het er gedeeltelijk of helemaal mee oneens dat het melkquotum verdwijnt, terwijl een kleine 24 procent van de NMV-leden daar in meer of mindere mate geen moeite mee heeft.

Grafiek 1. Het melkquotum wordt in 2015 afgeschaft. Daarmee ben ik het:

melkveehouders opheffen melkquotum

Copyright foto

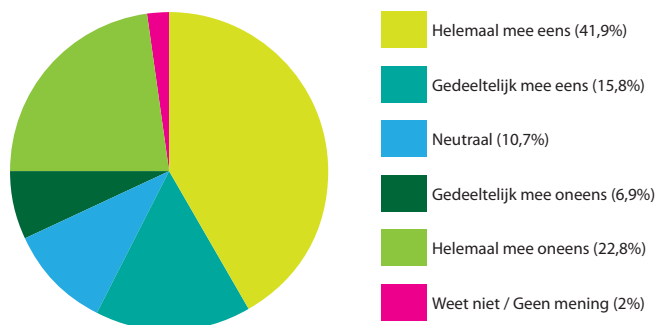
Brede steun voor minimumgarantieprijs

Een meerderheid van de Nederlandse melkveehouders vindt dat er na het wegvallen van het melkquotum een minimumgarantieprijs voor melk moet komen, zo blijkt uit de peiling. Een kleine 42 en 16 procent van de ondervraagden is het daar respectievelijk helemaal of gedeeltelijk mee eens, zo laat grafiek 2 zien. Een kleine 23 en 7 procent van de melkveehouders is het daar helemaal of gedeeltelijk mee oneens. Een systeem met een minimumgarantieprijs kan, niet geheel verrassend, rekenen op een brede steun onder melkveehouders, al verwachten enkele geënquêteerden dat zo'n garantiesysteem te complex is om daadwerkelijk te ontwikkelen en in te voeren. Een deel van de ondervraagde boeren vindt dat de markt een eventuele minimumprijs moet garanderen. 'Zodra boeren onder de minimale opbrengstprijzen moeten produceren, zal er bij veel ondernemers aan alle kanten beknipt worden op kosten', verwacht een Limburgse melkveehouder. 'Dit heeft zijn weerslag of op welzijn van de dieren of op kwaliteit van de melk. Beide zaken vindt de consument echter belangrijk. Als ze dit dan zo belangrijk vinden, hoort daar een minimale opbrengstprijzen bij om al die kosten te kunnen betalen.'

Tegenstanders van de minimumgarantieprijs, onder wie een grote groep melkveehouders met 250 melkkoeien en meer, vinden overwegend dat een dergelijk systeem niet bij het quotumloze tijdperk past. 'Geen quotum meer, dan niet zeuren over de prijs', vindt een melkveehouder uit Utrecht. Hij

krijgt bijval van een Gelderse collega die meldt: 'Laat de markt zijn werk doen'. Een melkveehouder verwacht dat met een minimumgarantieprijs de geschiedenis zich gaat herhalen. 'Als we dit invoeren, krijgen we een herhaling van de jaren zeventig. En wie gaat de boterberg betalen?' ►

Grafiek 2. Er moet na het wegvallen van het melkquotum een minimumgarantieprijs voor melk komen.

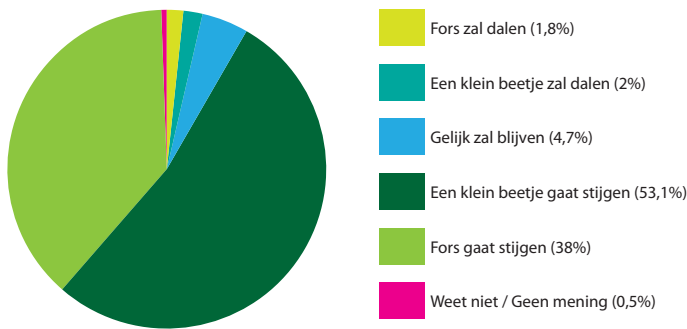
Melkproductie en melkprijsontwikkeling

De boeren werd in de peiling ook gevraagd naar hun verwachtingen van de melkproductie en de melkprijs na 2015. De melkveehouders zijn hierover eensgezind; de melkproductie zal (een beetje) stijgen en de melkprijs als gevolg hiervan (fors) dalen, zo valt uit de peiling op te maken (zie grafieken 3 en 4). Een enkeling verwacht dat de gezamenlijke Nederlandse melkproductie zal dalen omdat de voerkosten een beperkende factor worden. Het onderzoek laat zien dat met name melkveehouders met bedrijven tot 50 koeien de tijd na het melkquotum behoorlijk als bedreigend ervaren. Deze groep verwacht veel sterker dan hun collega's met grotere bedrijven dat de melkproductie fors zal stijgen en de melkprijs fors zal dalen. Hetzelfde geldt voor boeren die lid zijn van de NMV. Zij verwachten doorgaans een grote productiestijging na 2015 en een grotere prijsdaling als hun LTO-collega's.

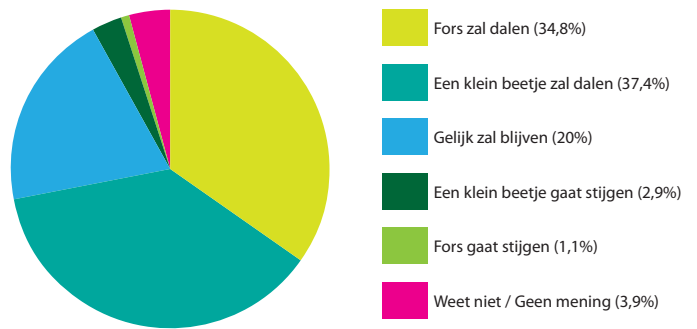
Veel veehouders voorspellen dat de melkproductie eerst zal stijgen, maar na een paar jaar zal dalen doordat bedrijven om uiteenlopende redenen (geen opvolger, faillissement) zullen stoppen. 'Tegenwoordig ben je al beperkt door grond, mestwetgeving, natuur en arbeid. Dus het zal voor velen niet opgaan om ineens te verdubbelen', laat een melkveehouder uit Overijssel in een reactie weten. 'Mest en ruwvoervoorziening worden de nieuwe quota', voorspelt een Gelderse melkveehouder. Een grote groep melkveehouders verwacht dat de melkprijs na het vrijgeven met de productiebeperking (fors) zal dalen totdat er een nieuw evenwicht ontstaat in vraag en aanbod. Een jonge melkveehouder uit Overijssel schrijft: 'Ik verwacht een tijdelijke forse daling. Dit zal komen door de stemming dat er aanzienlijk meer melk geproduceerd

zal worden. De markt zal hier op reageren. In zijn totaliteit zal deze productiestijging wel mee gaan vallen omdat er veel bedrijven gewoon stoppen en omdat er bedrijven zullen stoppen wegens te hoge kosten. Wie te gek heeft geïnvesteerd of maar wat aanklooit, gaat het niet redden.' Een melkveehouder uit Noord-Brabant denkt dat het met de negatieve prijsontwikkeling nog niet zo'n vaart zal lopen: 'Er zijn maar enkele landen in de EU die over het quotum melken. Het zal dus wel meevallen'. Een meerderheid van de melkveehouders denkt dat de groeiende vraag naar zuivel op de wereldmarkt de extra melkproductie gemakkelijk kan opvangen. Een kleine 59 procent van de boeren is het daar helemaal of gedeeltelijk mee eens. Net iets meer dan 25 procent van de ondervraagde boeren ziet dat echter somber in. 'Voor welke prijs dan?' vraagt een Groninger melkveehouder zich af.

Grafiek 3. Ik verwacht dat de Nederlandse gezamenlijke melkproductie na het wegvallen van het quotum:

Grafiek 4. Ik verwacht dat de melkprijs na het wegvallen van het melkquotum:

Monitorings- en marktreguleringsysteem

De NMV pleit voor een monitorings- en marktreguleringsysteem dat het huidige quotum na 1 april 2015 moet vervangen. Een kleine 43 procent van de ondervraagde melkveehouders is ook voorstander van zo'n methodiek. Een bijna even grote groep (ruim 40 procent) ziet zo'n stelsel niet zitten en 17 procent geeft aan er geen mening over te hebben of het niet te weten. 'Het is heel fijn om gegarandeerd een kostendekkende prijs te krijgen, maar het maakt de melkveehouders heel bot gezegd lui', schrijft een tegenstander van zo'n

systeem in een reactie. 'Er zal weinig inspanning gedaan worden om de kosten laag te houden. Het klinkt heel hard, maar een selectie door de markt welke ondernemers kunnen blijven ondernemen zal gezonder voor de sector zijn dan de sector aan 'de beademing' te gooien.' Een voorstander schrijft: 'Vrije markt werkt niet en al helemaal niet in de landbouw. Liberalisering maakt veel kapot.' De deelnemers werd gevraagd hoe een monitorings- en marktreguleringsysteem er uit zou moeten zien. Het Canadese systeem, waarbij de

melkprijs op basis van kostprijs wordt berekend, is volgens voorstanders van een dergelijk stelsel een mogelijkheid. Ook een A- en B-melkprijs, zoals coöperatie CZ Rouveen die wil opzetten, wordt vaak genoemd. Bij dit tweeprijzensysteem ontvangt de melkveehouder een A-melkprijs voor de hoeveelheid die de coöperatie weet te vermarkten. Voor de extra aanvoer, die boven de verwachte omzetgroei gaat en waarvoor de coöperatie afzet moet vinden, ontvangt de melkveehouder dan een lagere B-melkprijs.

Copyright foto

Naam: Kees Koopman | Is: Melkveehouder | In: Spanbroek (NH) | Melkt: 130 koeien | Quotum: 1 miljoen kilo
Is lid van: LTO, DDB en NVM

'We kunnen onze kosten niet doorberekenen'

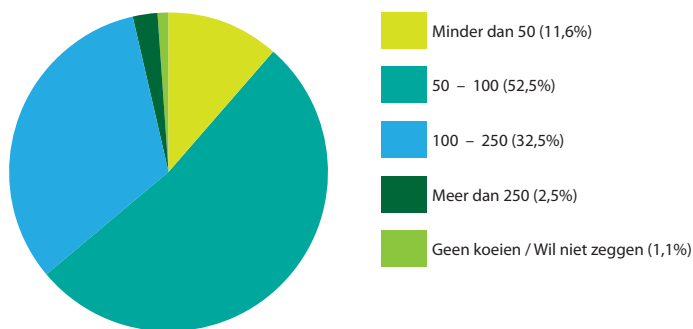
„Wat mij betreft blijft het melkquotum bestaan. We verdienen er nu nog aan. 2015 zal, wanneer er niets verandert - en wie zegt dat dat niet gebeurt, want het is nog geen gelopen race als je de geluiden van de Europese politici moet geloven - geen best jaar worden. Als de aanvoer van melk ook maar een paar procenten stijgt, gaat de melkprijs onderuit. Daar zal vooral de retail van profiteren. De inkomens van melkveehouders komen onder druk te staan. Dat zie je nu al gebeuren door de hoge voerprijzen, zeker nu ook de assurantiebelasting is verhoogd en het belastingvoordeel op rode diesel

is afgeschafte. Door op krachtvoer te bezuinigen houden we zwarte cijfers. Wat gebeurt er wanneer de melkprijs keldert? Melkveehouders zijn geen vrije ondernemers. We zijn te veel gebonden aan regels en voorschriften. Zoals het aantal dieren per hectare in de vorm van mestplaatsingsruimte. We kunnen bovendien onze kosten niet doorberekenen en zijn te veel afhankelijk van de markt. Er moet iets gebeuren, een vorm van regulering zoals eventueel een A- en B-melkprijs, anders gaan er melkveebedrijven failliet, net zoals dat nu in Denemarken gebeurt, vrees ik.“

Het onderzoek

644 boeren gaven gehoor aan een oproep per e-mail om aan een internetpeiling over het Nederlands melkquotum mee te doen en vulden de stellingen en vragen in. Ruim de helft van de deelnemers aan de enquête heeft een bedrijf met tussen 50 en 100 melkkoeien (zie grafiek 5). De grootste groep heeft een melkquotum met een omvang tussen 500.000 en 1.000.000 kilo melk (zie grafiek 6). Ruim 57 procent van de respondenten is lid van LTO, 16 procent is lid van de NMV, 20 procent van de deelnemers geeft aan geen lid te zijn van de boerenbelangenorganisatie, 5 procent is lid van de Dutch Dairy Board (DDB) en jongerenorganisatie Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) en 2,5 procent wil niet aangeven lid van een organisatie te zijn.

Grafiek 5. Samenstelling van aantal melkkoeien per bedrijf van deelnemers peiling?

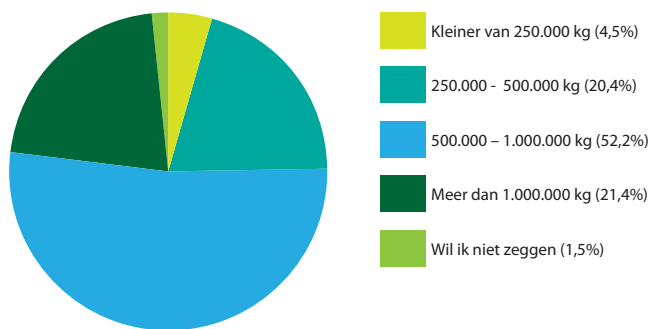

Aan- of verkopen melkquotum

De deelnemers aan het quotumonderzoek werd ook gevraagd of zij van plan zijn nog te gaan investeren in de aankoop van melkquotum. Twee op de drie boeren gaat zeker niet geld in melkquotum stoppen de resterende twee jaar dat het quotum nog bestaat. Ongeveer een kwart van de melkveehouders twijfelt en 10 procent geeft aan zeker nog in productierechten te gaan investeren. De meeste melkveehouders die zeker niet gaan investeren, geven aan dat ze het bedrijf groot genoeg vinden

en de stallen vol hebben. Een enkeling geeft aan: 'Ik ga net zo lief met die centen naar het casino. Dan heb ik tenminste nog een kleine kans dat ik wél iets win.' Een overgrote meerderheid (82 procent) van de melkveehouders gaat aan de andere kant zeker geen melkquotum verkopen, zo geven ze via de peiling aan. 11 procent twijfelt daarover en slechts 2 procent van de boeren geeft aan zeker quotum te gaan verkopen.

Grafiek 6. Omvang melkquotum deelnemers peiling

Reacties van melkveehouders

'Ik zit al 28 jaar te worstelen met een te hoog vetgehalte, door een lage referentie, dus nog liever vandaag afschaffen dan morgen.'

'Het melkquotum zorgt voor stabiliteit. De toekomst zal waarschijnlijk zorgen voor meer fluctuerende prijzen. Wat grote gevolgen heeft voor het inkomen van de veehouder.'

'Het melkquotum was een goed instrument, maar is met de huidige marktwerking achterhaald. Ook met een quotum klapte de melkprijs in elkaar.'

'Het handhaven van het melkquotum geeft kans op een eerlijke en redelijke prijs en voorkomt sterke prijswisselingen en bulkproductie.'

'Een goede economie bestaat uit een goede verhouding van vraag en aanbod. Ik ben dus voor een vrije markt.' ■

Naam: Broer Roorda | Is: Melkveehouder en loonwerker | In: Grouw (Fr.) | Melkt: 95 koeien
Quotum: 783.500 kilo | Is lid van: LTO

'Niet kunstmatig een schaarste creëren'

„Het melkquotum mag van mij verdwijnen. Het is niet goed om kunstmatig een schaarste te creëren en de vrije markt te omzeilen, zoals dat nu met het quotum gebeurt. Dat gaat ten koste van het Nederlandse marktaandeel en uiteindelijk van de afzet. Er is wereldwijd voldoende afzet van zuivel voor de Nederlandse melkveehouderij. In ons land is ruimte voor 20 procent meer melk. Nederland heeft wereldwijd een marktaandeel van 1,5 procent. Dus een verhoging met 20 procent is zo goed als te verwaarlozen. Toegegeven, we hebben als melkveehouderij goede jaren gekend. Maar dat was misschien meer ondanks het melkquotum dan dankzij.

Er is wel veel geld binnengekomen, maar ook weer uit de sector gevloeid. Met name door bedrijven die quotum hebben aangekocht. Voor stoppers betekende dit een warme sanering. Er zullen ongetwijfeld bedrijven in de knel komen in een vrije markt, met name die bij wie de kostprijs de opbrengstprijs overstijgt. We zullen moeten accepteren dat de melkprijs meer onder druk komt te staan. De consument zal het niet accepteren dat het gat met wereldmarktprijs voor zuivel te groot wordt. We kunnen daar als melkveehouderij nog wel iets aan doen door melk in een zo hoog mogelijk segment te produceren en te vermarkten, eventueel als weidemelk.”

Copyright foto